

Bergen og verden

Internasjonal handlingsplan for Bergen kommune

Byrådets forslag

BERGEN
KOMMUNE

Innhold

Forord.....	3
Sammendrag.....	4
Menneskerettighetsbyen Bergen.....	5
Bergen i verden.....	8
Verden i Bergen.....	11
Bergen kommune sitt internasjonale arbeid.....	14

Forsidebilde: [Michael Fourset](#)

Forord

Byrådet vil styrke Bergens internasjonale engasjement på viktige områder i årene som kommer. Mange store, globale utfordringer har til felles at de er avhengige av at byer samarbeider dersom de skal løses.

Byrådet vil prioritere deltakelse og tilstedeværelse i nettverk som er i tråd med gjeldende politikk og byens interesser, og markedsføre oss som, søke samarbeid om, og ta en internasjonal rolle som en klima- og miljøvennlig havby. Byrådet vil også ha et særlig fokus på å løfte kulturbyen Bergen ut i verden som Nordens mest nyskapende kulturby. Byrådet vil at Bergen skal være en aktiv deltaker i miljø- og klimapartnerskap med byer i andre land og at Bergen skal bidra til å identifisere grønne forretningsmuligheter av internasjonalt kaliber som kan tas ut i verden. Å være menneskerettighetsby forplikter. Gjennom samarbeid med andre byer i verden, vil vi bidra til at byene kan være en konstruktiv kraft i samarbeid med, og motmakt til, sine respektive nasjonale styresmakter – særlig når det gjelder flyktninger og LHBTI-rettigheter. Gjennom ulike nettverk av byer vil vi fremme menneskerettigheter, bærekraft og solidaritet.

Bergen og verden – internasjonal handlingsplan for Bergen kommune inneholder konkrete tiltak for å nå målene i internasjonal strategi, og er et verktøy for å realisere de overordnede målene i byrådsplattformen.

Roger Valhammer
Byrådsleder, Bergen kommune

Sammendrag

Internasjonal strategi, som bystyret vedtok i sak 173-18, er delt inn i tre deler: Bergen i verden, Verden i Bergen og Bergen kommune sitt internasjonale arbeid. Disse delene synliggjør og beskriver kommunes sin rolle i internasjonalt samarbeid med andre aktører i regionen. Ett hovedmål er pekt ut for hvert av områdene, og det er pekt ut hovedprioriteringer for å følge opp hver målsetting.

Under behandlingen av internasjonal strategi ba bystyret byrådet om å utarbeide en handlingsplan som følger opp mål og hovedprioriteringer i *Bergen og verden – Internasjonal strategi for Bergen kommune*. I tillegg ba bystyret byrådet starte opp arbeidet for å sikre at Bergen blir en menneskerettighetsby. Handlingsplanen inneholder derfor tiltak for å nå målene og hovedprioriteringene i internasjonal strategi, og peker i tillegg ut en retning hvordan kommunen skal jobbe for og med menneskerettighetsbyen Bergen internasjonalt.

Det er en rekke tematiske planer, strategier og handlingsplaner i Bergen kommune som overlapper internasjonal strategi og handlingsplan. Internasjonal handlingsplan skal ikke duplisere tiltak med internasjonal karakter i andre planer, men heller vise merverdi av internasjonalt samarbeid. Handlingsplanen skal gjøre oss bedre i stand til å gjøre oss nytte av internasjonale nettverk og prosjekt. Oppnåelse av målene i internasjonal strategi skjer derfor i stor grad gjennom arbeidet med andre planer, eksempelvis *Handlingsplan for næringsutvikling*, *Verden i Bergen – Plan for mangfold og inkludering 2018–2022*, *strategi og handlingsplan for Fairtradebyen Bergen* og den kommende *Verden i Bergen – Mangfoldsstrategi*.

Internasjonal handlingsplan bidrar til å styrke kommunens arbeid med alle de 17 bærekraftsmålene, men har et særskilt fokus på *bærekraftsmål 17: Samarbeid for å nå målene*. Evnen til å samarbeide om felles mål og jobbe sammen for å nå disse, er avgjørende for å lykkes med bærekraftig samfunnsutvikling. Flere av de store samfunnsutfordringene, deriblant klimakrisen, kjenner ingen landegrenser og det gjør heller ikke løsningene.

Ordfører Marte Mjøs Persen med priskomiteleder Lise Rakner, styreleder i Raftostiftelsen Martin Paulsen, Raftoprismottaker Rouba Mhaisen og daglig leder i Raftostiftelsen Jostein Hole Kobbeltvedt i 2019. Foto: Thor Brødreskrift/Raftostiftelsen.

Menneskerettighetsbyen Bergen

Bergen er en menneskerettighetsby. Dette forplikter både hele organisasjonen, herunder kommunens tjenester. Bergen kommune skal bidra til at innbyggerne får sine menneskerettigheter oppfylt. Det skjer gjennom tjenester kommunen tilbyr som for eksempel skole, eldreomsorg, barnevern og sosialhjelp, samt likestillings- og integreringstiltak. I tillegg har kommunen igangsatt prosjekter og tiltak for å bedre menneskerettighetene, for eksempel arbeid med Fairtradebyen Bergen, etisk og rettferdig handel, arbeid mot menneskehandel. Kommunen vil også ta et særlig ansvar for de mest sårbare flyktningene: LHBTI-flyktninger, religiøse konvertitter, flyktninger med funksjonsnedsettelse eller utviklingshemninger og andre særlige sårbare gruppe.

Det å være en menneskerettighetsby setter også krav til kommunens rolle for å skape arenaer for medvirkning og dialog, samt som en aktør som bidrar til menneskerettigheter globalt. Dette er et arbeid kommunen vil gjøre i samarbeid med ideelle organisasjoner, næringsliv og akademia i Bergensregionen og internasjonale kontakter.

Under behandlingen av internasjonal strategi ba bystyret byrådet starte opp arbeidet for å sikre at Bergen blir en menneskerettighetsby. For å følge opp arbeidet med menneskerettighetsbyen internasjonalt foreslås disse fem tiltakene:

Tiltak 1 Innlede samarbeid og søke medlemskap i *The Human Rights Cities Network*.

På den internasjonale arenaen er det nyttig å koble oss opp mot andre menneskerettighetsbyer for å lære, utveksle erfaringer og utvikle arbeidet videre. En tilknytning til en sammenslutning av menneskerettighetsbyer vil også gi en anerkjennelse av satsingen. *The Human Rights Cities Network* er et europeisk nettverk for menneskerettighetsbyer hvor kommunen kan finne informasjon om hva som kreves av en menneskerettighetsby og hvordan kommunen kan videreutvikle menneskerettighetsbyen Bergen.

Tiltak 2 Synliggjøre, diskutere og sette menneskerettighetsspørsmål på agendaen internasjonalt.

Det er viktig for Bergen kommune å synliggjøre og diskutere aktuelle menneskerettighetsspørsmål i FN-fora, hos Europarådet og på andre arenaer for menneskerettighetsbyer. Dette vil gi oss både muligheten til å dele erfaringer fra Bergen, men også lære av andre byer som ligger lengre fremme på enkelte områder. I tillegg kan kommunen bruke medlemskapet i Eurocities til å sette menneskehandel og andre menneskerettighetsspørsmål som kommunen er spesielt engasjert i på agendaen i organisasjonens arbeid.

Tiltak 3 Bruke kommunens markedsposisjon for å bidra til at menneskerettigheter respekteres internasjonalt.

Bergen kommune vil bruke sin markedsposisjon gjennom offentlige anskaffelser til å arbeide for at menneskerettigheter respekteres i globale leverandørkjeder. Byrådet har vedtatt sentrale rutiner for dette arbeidet i 2019 og deltar i det nasjonale prosjektet *Bærekraft 17* som ledes av Etisk handel Norge. For å nå kommunenes målsetninger, vil det være nødvendig å bygge videre på dette og lignende samarbeid nasjonalt og internasjonalt. Dette kan gjøres både gjennom egne nettverk, ideelle organisasjoners nettverk, og kommunens leverandørers nettverk og deres bransjespesifikke kontaktpunkter. Samlet kjøpekraft fra det offentlige på internasjonalt nivå, vil kunne utgjøre en betydelig mulighet for positiv påvirkningskraft for menneske- og arbeidstakerrettigheter globalt. Kommunen vil jobbe videre for å samarbeide om dette, fortrinnsvis på europeisk nivå.

Tiltak 4 Samarbeide med internasjonale, nasjonale og lokale aktører for å utvikle menneskerettighetsbyen Bergen.

Menneskerettighetsbyen Bergen er større enn organisasjonen Bergen kommune, og det vil derfor være viktig å samarbeide med blant annet ideelle organisasjoner, næringsliv og akademia i Bergensregionen. Nasjonalt finnes det også nyttige ressurser og samarbeidspartnere som Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM). Internasjonalt kan kommunen lære av og samarbeide med flere organisasjoner og andre menneskerettighetsbyer for å utvikle menneskerettighetsbyen Bergen.

Tiltak 5   Sette menneskerettighetene og FNs bærekraftsmål på agendaen i kommunens internasjonale relasjoner.

Ordfører og byrådsleder er de personene som offisielt har fått oppdraget med å representere byen i kommunens internasjonale relasjoner. Samtidig ivaretar både byråder, bystyrepolitikere og kommunens ledelse denne rollen ved ulike anledninger. I tillegg til å være vertskap for offisielle besøk, byomfattende arrangement av nasjonal eller internasjonal karakter og mottakelser er disse aktørene representanter for Bergen når de besøker andre.

Det at ingen skal utelates (leaving no one behind) er et grunnleggende prinsipp for bærekraftsmålene, og bærekraftsmålene har derfor klare overlapp til menneskerettighetsbyen Bergen. Bergen har derfor en unik mulighet til å koble satsing på menneskerettigheter og bærekraftsmålene. De to satsingene vil være gjensidig forsterkende, og bidra til en tydelig posisjon for Bergen. Som representanter for menneskerettighetsbyen Bergen skal politikere sette menneskerettighetene og FNs bærekraftsmål på agendaen i kommunens internasjonale relasjoner.

Internasjonal uke arrangeres hver høst i Bergen i regi av FN-sambandet Sør-Vest. Uken har som mål å spre informasjon om FN, FNs bærekraftsmål og internasjonale spørsmål. Foto: Internasjonal uke i Bergen.

Bergen i verden

Internasjonal strategi fastslo at ett av tre mål for kommunens internasjonale arbeid er at «Bergen kommune er en aktiv pådriver, god ambassadør og døråpner som synliggjør Bergensregionen internasjonalt og påvirker politikkutforming i relevante internasjonale fora, i samarbeid med andre.» Det ble utpekt tre hovedprioriteringer for dette målet:

- Bergen kommune skal være en aktiv pådriver, ambassadør og døråpner for Bergensregionen.
- Bergen kommune skal påvirke europeiske rammebetingelser med betydning for Bergensregionen,
- Bergen kommune skal være en aktiv medspiller for å nå FNs bærekraftsmål globalt.

For å følge opp dette målet og de tilhørende hovedprioriteringene foreslås disse fem tiltakene:

Tiltak 6 Få tidlig tilgang på informasjon og påvirke europeiske rammebetingelser i tråd med Bergen kommunes interesser.

Medlemskap i internasjonale organisasjoner vil gi Bergen kommune mulighet til å få tidlig tilgang på informasjon som er viktig for kommunens virksomhet og til å påvirke europeiske rammebetingelser av betydning. Kommunes oppgaveportefølje blir påvirket av EUs politikk gjennom EØS-avtalen. Viktige beslutninger i EU har ofte betydning for kommunen og vil derfor påvirke oss på sikt. Hensikten med at kommunen skal påvirke europeiske rammebetingelser er ikke å utøve utenrikspolitikk, men å ta en aktiv rolle for å påvirke kommunens rammebetingelser.

Eurocities er et eksempel på en organisasjon som gir oss innsikt og informasjon om europeiske prosesser og som har direkte adgang til beslutningsprosesser i EU. Et annet eksempel er Vest-Norges Brusselkontor som oppdaterer oss på utviklingen i EU/EØS med et særlig blikk på tema som er viktige og av interesse for regionen. Ved å bruke medlemskap i internasjonale organisasjoner aktivt kan kommunen komme tidlig inn i viktige politiske prosesser og påvirke disse til kommunens fordel.

Tiltak 7 Bygge politisk kompetanse på internasjonale forhold.

For å kunne oppfylle målene i internasjonal strategi er det viktig å bygge internasjonal kompetanse hos kommunens politikere. Derfor vil kommunen sikre at internasjonale forhold i større grad dekkes av folkevalgtopplæringen. I tillegg vil kommunen legge til rette for at byens politikere skal kunne delta på spesialtilpassede studiebesøk i Brussel og at det med jevne mellomrom blir arrangert digitale eller fysiske foredrag, kurs eller seminarer som interesserte politikere kan delta på.

Tiltak 8 Delta på aktuelle samarbeidsarenaer i Bergensregionen.

For at Bergen kommune skal kunne være en aktiv pådriver, ambassadør og døråpner for Bergensregionen, samt kunne påvirke europeiske rammebetingelser med betydning for Bergensregionen, er det viktig at kommunen til enhver tid har innsikt i hva som er viktig for regionen. For å få til dette skal kommunen delta på aktuelle samarbeidsarenaer i regionen slik at kommunen kan løfte frem regionens styrker og bidra til å løse dens utfordringer via kommunens internasjonale samarbeidsaktører og nettverk.

Tiltak 9 Dele hvordan Bergen kommune jobber for å nå FNs bærekraftsmål og lære av andre.

Bergen kommune vil dele hvordan kommunen jobber for å nå FNs bærekraftsmål ved å bruke den FN-inspirerte rapporteringsmetodikken «Voluntary Local Review». Dette er en rapporteringsform som brukes for å dele hvordan man jobber for å nå FNs bærekraftsmål, samt måler hvordan man ligger an til å nå målene. Ved å bruke den samme rapporteringsmetodikken som andre byer, legger kommunen bedre til rette for å både dele egne erfaringer, sammenligne oss med andre byer og lære av andre byer.

Kommunen skal prioritere aktiv deltakelse i Eurocities sin arbeidsgruppe for bærekraftsmålene for synliggjøring, partnerskap og metodikkutvikling. Kommunen skal også prioritere å igangsette eller delta i internasjonale prosjekt som er knyttet til et eller flere av bærekraftsmålene. I tillegg skal kommunen prioritere erfaringsutveksling knyttet til arbeidet med FNs bærekraftsmål i relevante internasjonale samarbeidsarenaer, deriblant UNESCO Creative Cities.

Tiltak 10   Bruke Internasjonal uke og Nattevandringen for FNs bærekraftsmål til å øke bevisstheten om bærekraftsmålene.

Det er i byene befolkningen øker mest, og en større andel av Norges og verdens befolkning vil bo i byer i fremtiden. Byene har derfor et spesielt ansvar for å drive utviklingen i en bærekraftig retning. Bergen kommune har derfor en viktig oppgave med å øke bevisstheten om FNs bærekraftsmål i befolkningen.

Internasjonal uke i Bergen og Vestland foregår rundt FN-dagen. Denne skal bidra til økt interesse og engasjement for internasjonale forhold, FNs arbeid og FNs 17 bærekraftsmål. Internasjonal uke skal demonstrere lokalt samhold, solidaritet, mangfold og engasjement for internasjonalt samarbeid og FNs bærekraftsmål i Vestland fylke og Bergen by. Kommunen har som mål å styrke sin tilstedeværelse under Internasjonal uke og vil i samarbeid med FN-sambandet finne ut hvordan kommunen i større grad kan bidra til økt bevissthet om FNs bærekraftsmål.

Nattevandring for FNs bærekraftsmål er et familievennlig arrangement som setter søkelyset på bærekraftsmålene og bærekraft. Det ble arrangert en nattevandring i Bergen for første gang i 2018. Kommunen ønsker å styrke sin deltakelse under Nattevandring for FNs bærekraftsmål.

Bergen næringsråd arrangerer årlig Internasjonalt karrieretorg som kobler næringsliv med høyt utdannede internasjonale kandidater.
Foto: Bergen næringsråd

Verden i Bergen

Internasjonal strategi fastslo at ett av tre mål for kommunens internasjonale arbeid er at «Bergen kommune er en aktiv bidragsyter for at Bergen skal være en inkluderende og attraktiv by å bo, leve og jobbe i.». Det ble utpekt tre hovedprioriteringer for dette målet:

- Bergen skal være en interkulturell og inkluderende by.
- Bergen skal være attraktivt for et innovativt internasjonalt næringsliv.
- Bergen skal være en kunnskapsby i verdensklasse.

For å følge opp dette målet og de tilhørende hovedprioriteringene foreslås disse fem tiltakene:

Tiltak 11 Bidra til at Bergen skal være en interkulturell og inkluderende by.

Bergen skal være en åpen og inkluderende by for alle innbyggere uavhengig av økonomi, sosial bakgrunn, funksjonsnivå, livssyn og religiøs tilhørighet. Bergen kommune skal legge til rette for at det skal være enkelt å slå seg ned i Bergen og raskt bli en del av bergenssamfunnet. Kommunen har allerede et omfattende planverk som bidrar til at Bergen skal være en interkulturell og inkluderende by, eksempelvis *Verden i Bergen – plan for mangfold og inkludering 2018-2022*, *Regnbuebyen Bergen – plan for kjønns- og seksualitetsmangfold*, *Plan for deltagelse og mangfold i kunst- og kulturfeltet i Bergen 2021–2030* og *Instruks om å inkludere personer med utfordringer på arbeidsmarkedet i*

offentlige anskaffelser (se byrådsvedtak 1198/17 og Anskaffelsesstrategien punkt 4.7). I løpet av bystyreperioden skal også planene *Verden i Bergen – Mangfoldstrategi* og *Plan for forebygging av radikaliserings, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme* utarbeides. Gjennom disse planene ønsker Bergen å bli en enda mer interkulturell og inkluderende by.

Bergen kommune skal foreta en gjennomgang av kommunens engelske nettsider. Gjennomgangen skal sikre at det gis god og relevant informasjon knyttet til kommunens ansvarsområder og at det vises videre til relevant engelsk informasjon hos andre myndigheter. Det er et mål for arbeidet at informasjonen skal være av en slik karakter at den står seg over tid.

Tiltak 12 Bidra til at Bergen skal være attraktiv for et innovativt internasjonalt næringsliv.

Bergen er Vestlandets hovedstad og har lyktes med sin satsing på innovasjon og entreprenørskap. Regionen har sterke innovasjonsmiljøer og landets høyeste tetthet av Innovasjon Norge-støttede klynger. Bergen kommune fører en aktiv næringspolitikk i tett samarbeid med innovasjonsmiljøene, nettverksorganisasjonene, næringsklyngene, kunnskapsklyngene og forskningssentrene. Dette er forankret i 2-årige handlingsplaner for næringsutvikling. Handlingsplanen beskriver hvordan Bergen skal arbeide for å være ledende i Norge på innovasjon, entreprenørskap og bærekraftig næringsutvikling.

Kommunen fremmer også innovasjon gjennom sine anskaffelser, og har blant annet deltatt i utviklingen av samarbeidsarenaen *Nasjonalt program for leverandørutvikling*. Programmet har bidratt til utvikling av nye forretningsområder som vekker internasjonal interesse. For Bergen kommunes del har programmet resultert i flere nyvinninger, som for eksempel rengjøringsrobot for tunnelbasseng hos Bergen Vann KF og et pågående nordisk samarbeid knyttet til utslippsfri varelevering. Gjennom markedsanalyser og strukturert dialog med leverandørmarkedet nasjonalt og internasjonalt, arbeider kommunen også utenfor programmet med å identifisere potensialet for innovasjon i egne anskaffelser

Samarbeidsavtalen med Vestland fylkeskommune om Etablerersenteret og Invest In Bergen, er viktig for å sikre Bergens attraktivitet som en by der nye foretak og bedrifter ønsker å etablere seg i. I tillegg arbeider kommunen for å muliggjøre etablering av nye internasjonale arbeidsplasser. Dette blir gjort i tett samarbeid og dialog med relevante aktører som Vestland fylkeskommune, Invest in Bergen og Bergen næringsråd.

Bergen og regionen er avhengig av eksportnæringene knyttet til havet. En fremtidsrettet og bærekraftig satsning på eksportnæringer bygget på regionens kompetanse- og konkurransefortrinn er viktig i årene fremover.

For at Bergen skal være en attraktiv by for utenlandske bedrifter og arbeidstakere, er det viktig å ha et engelskspråklig skoletilbud i byen. I dag ivaretas dette tilbudet av International School of Bergen. Skoletilbudet omfatter barnehage, barneskole og ungdomsskole. I tillegg tilbyr Bergen Katedralskole IB World School på videregående nivå. Dessuten er nettverk på tvers av bedrifter og sektorer, tilbud om etter- og videreutdanning, praksisplasser for utenlandske studenter og Bergen sin internasjonale profil som kunnskaps- og kulturby viktig for å bidra til at Bergen skal være attraktiv for et innovativt internasjonalt næringsliv.

Tiltak 13 Tiltrekke og beholde nødvendig kompetanse fra utlandet.

Bergen kommune vil ta initiativ til en diskusjon med kunnskapsinstitusjonene, andre offentlige myndigheter og næringslivet om hvordan Bergen og regionen skal vinne konkurransen om å tiltrekke og beholde nødvendig kompetanse fra utlandet. En slik diskusjon kan dreie seg om alle aspekt som kan gjøre Bergen til en mer attraktiv by for internasjonale arbeidstakere. Dette kan eksempelvis være å finne jobb og sosialt nettverk for partnere som flytter med til Bergen, praksisplasser og relevante jobbmuligheter for internasjonale studenter, samt tiltak for å inkludere byens internasjonale studenter, forskere og arbeidstakere. Kommunen har som mål at dette vil munne ut i samarbeid med kunnskapsinstitusjonene, andre offentlige myndigheter og næringslivet innenfor relevante områder, slik at det blir mer attraktivt å flytte til og bli boende i Bergen for å studere, forske og jobbe.

Tiltak 14 Samarbeide tettere med aktører i regionen for å løse samfunnsutfordringer gjennom prosjektmidler.

Bergen er en internasjonal kunnskapsby, med store og solide fagmiljøer innen utdanning, innovasjon og forskning. Bergen kommune vil styrke samarbeidet med kunnskapsinstitusjonene, næringslivet og offentlige aktører, for å styrke regionens posisjon i konkurransen om EU-finansiering. Samarbeid mellom offentlig sektor, privat næringsliv og academia er en forutsetning i EUs rammeprogrammer. Kommunen kan ved å ta initiativ til tverrsektorielt samarbeid innen strategiske satsinger, ha en viktig og samlende rolle for at kommunen og regionen skal lykkes i å utnytte muligheten som ligger i de europeiske programmene.

I løpet av våren skal Stortinget beslutte hvilke EU-program Norge skal delta i, men foreløpig ser det ut til at Norge vil delta i programsamarbeid på områder som forskning, utdanning, kultur og medier, helse, digitalisering, beredskap og forsvar.¹ Flere av disse temaene og programmene er aktuelle for kommunen. Deltakelse i programmene kan bidra til å løse konkrete samfunnsutfordringer på både lokalt, regionalt og internasjonalt. Endret kompetansebehov, bærekraftig bruk av havet, folkehelse og velferdsteknologi kan være aktuelle tema å prioritere.

Det vil også være viktig å se de ulike programmene i sammenheng. Dette for å bygge erfaringer og nettverk og styrke regionens posisjon i konkurransen om EU-finansiering. Eksempelvis forbindes Erasmus+ ofte med studentmobilitet og samarbeid innenfor grunnopplæringssektoren, men innenfor programmet er det også muligheter knyttet til prosjektsamarbeid innenfor høyere utdanning.

Tiltak 15 Bidra til at Bergen skal være en kunnskapsby i verdensklasse.

Bergen kommune ønsker at Bergen også i fremtiden skal være en kunnskapsby i verdensklasse. Kontaktmøtene med utdanningsinstitusjonene vil derfor være viktige arenaer for å drøfte hvordan man sammen kan videreutvikle kunnskapsbyen Bergen.

Kommunen er en av flere partnere i nettverksorganisasjonen Study Bergen/Utdanning i Bergen. Disse har som hovedmål å promotere og styrke Bergen som studieby. Kommunen vil bruke nettverket for i større grad å promotere Bergen som en internasjonal kunnskapsby.

Kommunen er positiv til økt samarbeid rundt offentlig Ph.D. mellom kommunen og FoU-institusjonene i Bergen. Dette vil både skape tettere samarbeid samt øke forskningsaktiviteten i og for kommunen.

---

¹ Regjeringen (2021), Norsk deltakelse i EUs programmer 2021–2027: https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/eu_programmer/id2843246/

Ordfører Marte Mjøs Persen på besøk i Newcastle. Foto: Steve Brock

Bergen kommune sitt internasjonale arbeid

Internasjonal strategi fastslo at ett av tre mål for kommunens internasjonale arbeid er at «Bergen kommune er et godt vertskap, og er samordnet og koordinert internt og med andre aktører». Det ble utpekt tre hovedprioriteringer for dette målet:

- Bergen kommune skal sikre god koordinering og samordning av det internasjonale arbeidet i egen organisasjon.
- Bergen kommune skal legge til rette for at regionen er koordinert i mottak av delegasjoner.
- Bergen kommune skal bruke internasjonal prosjektdeltakelse for å få tilført ny kompetanse og utveksle erfaring.

For å følge opp dette målet og de tilhørende hovedprioriteringene foreslås disse seks tiltakene:

Tiltak 16   Kompetanseheving, informasjonsflyt og erfaringsutveksling i kommunen.

Bergen kommune vil bruke internasjonal prosjektdeltakelse for å få tilført ny kompetanse, teste nye innovative løsninger og utveksle erfaringer med andre byer ved hjelp av internasjonal finansiering. Kommunens egne ansatte er en av de viktigste ressursene kommunen har i det internasjonale arbeidet. Det er derfor viktig å legge til rette for kompetanseheving, informasjonsflyt og erfaringsutveksling blant de ansatte som arbeider med internasjonale oppgaver for å sikre nødvendig ressursutnyttelse og oversikt.

Det skal etableres et internt nettverk for de som jobber med et internasjonalt fokus i kommunen som kan nyttes til informasjonsflyt og erfaringsutveksling. Ett av flere aktuelle tema for erfaringsutveksling er rapportering i forbindelse med EU-prosjekt. I tillegg skal det arrangeres informasjonsmøte for ansatte om muligheter i EU-prosjekt. Det skal også publiseres veiledning for EU-prosjektutvikling på intranett og utarbeides rutiner og forventninger til kommunens deltakelse i internasjonale organisasjoner og nettverk.

Tiltak 17   Sikre den internasjonale kompetansen hos bystyrets kontor og samhandlingen med byrådet.

En av ordførers viktigste oppgaver er å være byens fremste offentlige representant og byens ansikt utad. I 2020 har aktivitetsnivået for ordfører og representasjon vært lavere enn ordinært på grunn av den pågående pandemien. I 2019 derimot mottok ordfører blant annet 8 lands ambassadører på høflighetsvisitt og holdt lunsj i Håkonshallen i forbindelse med statsbesøk fra Republikken Korea. I tillegg er ordfører byens representant i en rekke internasjonale nettverk og møteplasser, og vertskap for det årlige ambassadørtreffet sammen med Bergen næringsråd og UiB. Bystyrets kontor skal tilrettelegge for ordførers aktiviteter og representasjon. I en stadig mer internasjonalt sammenvevd verden vil det være viktig å sikre internasjonal kompetanse og kunnskap hos bystyrets kontor. Bystyrets kontor skal derfor inviteres til aktuelle møter i det interne nettverket som jobber med internasjonalt arbeid i kommunen og andre møter som arrangeres for å styrke kompetanse, informasjonsflyt og erfaringsutveksling.

Det skal også opprettes faste møtepunkt mellom bystyrets kontor og byrådsiden for å diskutere felles interesser og avklare hvem som skal følge opp ulike internasjonale henvendelser.

Tiltak 18   Utnytte eksterne nettverk og samarbeidsparter i større grad.

Bergen kommune har en rekke samarbeidspartnere og deltar i flere nettverk, blant annet Vest-Norges Brusselkontor, Vestland fylkeskommune, Eurocities, KS, lokalt EU-rådgivernettsverk, Forskningsrådet og Innovasjon Norge.

Vest-Norges Brusselkontor identifiserer blant annet program og prosjekt som kan være relevante for aktører på Vestlandet. I tillegg er de medlem av European Regions for Research and Innovation Network (ERRIN) som primært jobber med prosjektutvikling innen forskjellige typer tema på vegne av medlemmene. Vestland fylkeskommune har programekspertise på Erasmus + og Interreg. I tillegg har de tatt initiativ til internasjonalt kommunenettverk, hvor kommuner kan få konkret hjelp til prosjektutvikling. Eurocities informerer om utlysninger som er relevante for byer. Eurocities og KS kan begge være nyttig for å spille inn Bergen sine interesser i utarbeidelsen av program, samt å navigere i dem og finne passende partnere i prosjekter.

Videre er det etablert et lokalt EU-rådgivernettsverk for å overvåke relevante utlysninger og bygge lokale partnerskap. Forskningsrådet og Innovasjon Norge legger til rette for at flere norske aktører skal delta i EU-prosjekt.

Kommunen vil bruke internasjonal prosjektdeltakelse for å få tilført ny kompetanse, bidra til å løse store samfunnsutfordringer og utveksle erfaringer. For å oppnå dette skal kommunen utnytte de eksterne nettverkene og samarbeidspartnerne i større grad i alle ledd av prosjektutviklingen.

Tiltak 19   Legge til rette for at regionen er koordinert i mottak av delegasjoner.

Bergen kommune skal legge til rette for at regionen er koordinert i mottak av delegasjoner. I dag samarbeider Bergen kommune, andre kommuner i bergensregionen og Vestland fylkeskommune om Invest In Bergen som blant annet har ansvar for å koordinere mottak av delegasjoner som kommer til regionen. Kommunen samarbeider også med UiB og Bergen næringsråd om det årlige ambassadørtreffet *The World to Bergen*.

Kommunen skal videreutvikle samarbeidet med Invest In Bergen, kunnskapsinstitusjonene og andre sentrale aktører i regionen for å legge enda bedre til rette for delegasjoner som ønsker å besøke Bergen. Kommunen vil blant annet at det blir utarbeidet noen mer omfattende delegasjonsprogram for enda mer målrettede grupper. Målet er ikke at kommunen skal motta flest mulig delegasjoner, men ta imot de delegasjonene som er viktige og relevante for regionen på en god måte.

Bergen kommune skal til enhver tid ha oppdatert informasjon på både norsk og engelsk på nettsiden om hvordan delegasjonsbesøk håndteres i Bergen.

Tiltak 20   Styrke samarbeidet og dialogen med vennskapsbyene.

Bergen har fem vennskapsbyer; Århus, Gøteborg, Turku/Åbo, Newcastle og Seattle. Det er jevnlig politiske møter mellom de nordiske byene, og faglig samarbeid på en rekke områder. Bergen sender hvert år et juletre til Newcastle som takk for den engelske hjelpen under andre verdenskrig. Ordføreren i Bergen har tradisjon for å delta på tenningen av treet. Seattle og Bergen har tette kulturelle bånd, og aktiv utveksling av kulturaktører. Bergen har også en samarbeidsavtale med den kinesiske byen Dalian hvor det skal konkretiseres områder for samarbeid og dialog. Kommunen ønsker å intensivere samarbeidet med kommunens vennskapsbyer hvor det er gjensidig gevinst for samarbeid. Målet er å styrke den faglige erfaringsutvekslingen og opprette eventuelle prosjektsamarbeid for å kunne tilby bedre tjenester til innbyggerne i Bergen, samt utvikle kommunens rolle som myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena.

Kommunen vil beholde og styrke de fem vennskapsbyrelasjonene, men vil også prioritere enkeltsamarbeid med andre byer knyttet til aktuelle problemstillinger og utfordringer. De tradisjonelle vennskapsbyrelasjonene har sitt utspring fra en tid hvor folk flest reiste lite på tvers av landegrensene og det ikke fantes effektive kommunikasjonsmedier. Kommunen skal prioritere prosjektbasert samarbeid knyttet til Bergens sentrale utfordringer og mål, og ikke opprette nye vennskapsbyavtaler før kommunen har omfattende erfaringer med felles prosjektarbeid.

Videre samarbeid med vennskapsbyene må gjøres i tett samarbeid med bystyrets kontor, som på vegne av ordfører og bystyret har hovedansvaret for samarbeidet med Bergens vennskapsbyer.

Tiltak 21   Delta i internasjonale organisasjoner og nettverk.

Mulighet for å tilegne oss kunnskap og utveksle erfaringer med sammenlignbare byer er en klar gevinst ved det internasjonale arbeidet. Kunnskap er viktig i alle ledd i Bergen kommunes drift og tjenester. Ved bruk av internasjonale nettverk har ansatte i kommunen anledning til å utveksle erfaringer, samt utvikle nye løsninger og metodikk. Det er både meningsfylt å lære av andre som har kommet lenger enn oss på enkelte områder og dele egne erfaringer på områder der Bergen er langt fremme. Internasjonale organisasjoner og nettverk er gode arenaer for å utvikle prosjekter og finne prosjektpartnere man kjenner og stoler på. På den måten bidrar det internasjonale samarbeidet til kompetanseheving og til å utvikle kommunens kjerneoppgaver ved hjelp av europeiske midler.